

Анонимизиран текст

C-280/20 - 1

Дело C-280/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

25 юни 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Софийски районен съд (България)

Дата на акта за преюдициално запитване:

27 май 2020 г.

Ищец:

ZN

Ответник:

Генерално консулство на Република България в град Валенсия,
Кралство Испания

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

[OMISSIS]

гр. София, 27.05.2020 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, [OMISSIS]

[OMISSIS] за да се произнесе, взе предвид следното:

1. Производството е по реда на чл. 267, пар. 1 ДФЕС.
2. Предявен е иск от лице, което твърди, че е работник, срещу българско посолство в град Валенсия, Кралство Испания. Спорен е въпросът дали при спорове между гражданин на една държава-членка и консулска служба на същата държава в рамките на Европейския съюз се прилагат правилата на

Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. относно определянето на международната компетентност.

1. СТРАНИ ПО СПОРА:

3. **1.1. Ищец:**

4. ZN - български гражданин с адрес в София.

5. [OMISSIS]

6. **1.2. Ответник:**

7. Генералното консулство на Република България в град Валенсия, Кралство Испания.

8. [OMISSIS]

2. ИСКАНИЯ НА СТРАНИТЕ:

9. Ищецът иска да му бъде заплатено обезщетение за неплатен годишен отпуск, полагащ се според трудовото законодателство на Република България, като претендира, че за периода от 02.01.2013 г. до 31.12.2016 г. (4 години) не е ползвала общо 120 календарни дни полагащ му се платен годишен отпуск (по 30 дена на година).

10. Тъй като работата ѝ в генералното консулство в гр. Валенсия е била уредена с договор по общото гражданско право, а не такъв изрично определен като трудов договор, ищцата търси и решение за признаване на това, че в действителност е била страна по трудов договор. Твърди, че има интерес да установи това обстоятелство [ориг. 2] съгласно общото правило по българския процес, че всеки може да установи съществуването на едно правоотношение, когато има интерес от това.

3. НАЦИОНАЛНОТО ПРАВО:

11. **3.1. Кодекс на труда („КТ“ [OMISSIS]):**

Предмет и цел

12. **Чл. 1.** [OMISSIS] (1) Този кодекс урежда трудовите отношения между работника или служителя и работодателя, както и други отношения, непосредствено свързани с тях.

13. (2) [OMISSIS] Отношенията при предоставянето на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения.

Основен и удължен платен годишен отпуск

14. **Чл. 155.** [OMISSIS] (1) [OMISSIS] Всеки работник или служител има право на платен годишен отпуск.
15. (2) [OMISSIS] При постъпване на работа за първи път работникът или служителят може да ползва платения си годишен отпуск, когато придобие най-малко 8 месеца трудов стаж.
16. (3) [OMISSIS] При прекратяване на трудовото правоотношение преди придобиване на 8 месеца трудов стаж работникът или служителят има право на обезщетение за неползван платен годишен отпуск, изчислено по реда на чл. 224, ал. 1.
17. (4) [OMISSIS] Размерът на основния платен годишен отпуск е не по-малко от 20 работни дни.
18. (5) [OMISSIS] Някои категории работници и служители в зависимост от особения характер на работата имат право на удължен платен годишен отпуск, в който е включен отпускът по ал. 4. Категориите работници и служители и минималният размер на този отпуск се определят от Министерския съвет.

Заплащане

19. **Чл. 177.** (1) [OMISSIS] За времето на платения годишен отпуск работодателят заплаща на работника или служителя възнаграждение, което се изчислява от начисленото при същия работодател среднодневно брутно трудово възнаграждение за последния календарен месец, предхождащ ползуването на отпуска, през който работникът или служителят е отработил най-малко 10 работни дни.
20. (2) [OMISSIS] Когато няма месец, през който работникът или служителят е отработил най-малко 10 работни дни при същия работодател, възнаграждението по ал. 1 се определя от уговорените в трудовия договор основно и допълнителни трудови възнаграждения с постоянен характер. **[ориг. 3]**

Забрана за парично компенсиране

21. **Чл. 178.** Забранява се компенсиране на платения годишен отпуск с парични обезщетения освен при прекратяване на трудовото правоотношение.

Обезщетение за неизползван платен годишен отпуск

22. Чл. 224. (1) [OMISSIS] обявена за противоконституционна в частта "за текущата календарна година пропорционално на времето, което се признава

за трудов стаж, и за неизползвания отпуск, отложен по реда на чл. 176" [OMISSIS]) При прекратяване на трудовото правоотношение работникът или служителят има право на парично обезщетение за неизползвания платен годишен отпуск за текущата календарна година пропорционално на времето, което се признава за трудов стаж, и за неизползвания отпуск, отложен по реда на чл. 176, правото за който не е погасено по давност.

23. (2) [OMISSIS] Обезщетението по предходната алинея се изчислява по реда на чл. 177 към деня на прекратяването на трудовото правоотношение.

Определение

24. **Чл. 357.** (1) [OMISSIS] Трудови са споровете между работника или служителя и работодателя относно възникването, съществуването, изпълнението и прекратяването на трудовите правоотношения, както и споровете по изпълнението на колективните трудови договори и установяването на трудов стаж.

Подсъдност на трудовите спорове на български работници или служители в чужбина

25. **Чл. 362.** [OMISSIS] Трудовите спорове между работници или служители - български граждани, работещи в чужбина, и български работодатели в чужбина са подсъдни на надлежния съд в София, а когато работникът или служителят е ответник - на надлежния съд по неговото местожителство в страната.

Обяснения на някои думи

26. § 1. По смисъла на този кодекс:
27. 1. [OMISSIS] „Работодател“ е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово правоотношение, включително за извършване на надомна работа и работа от разстояние и за изпращане за изпълнение на работа в предприятие ползвател.
28. **3.2. Граждански процесуален кодекс** („[OMISSIS]): [ориг. 4]

Видове иски

29. **Чл. 124.** (1) Всеки може да предяви иск, за да възстанови правото си, когато то е нарушено, или за да установи съществуването или несъществуването на едно правно отношение или на едно право, когато има интерес от това.

30. **3.3. Закон за дипломатическата служба [OMISSIS]:**

Задгранично представителство. Откриване и закриване

31. **Чл. 21.** (1) [OMISSIS] Задграничното представителство на Република България е териториално структурно звено на Министерството на външните работи, което осъществява дипломатическа и/или консулска дейност в друга държава или при международни правителствени организации.

32. (2) Задгранични представителства са:

33. 1. посолствата;

34. 2. постоянните представителства и постоянните делегации при международните правителствени организации;

35. 3. генералните консулства, консулствата, вицеконсулствата и консулските агентства;

36. 4. дипломатическите бюра и бюрата за връзка;

37. 5. специалните мисии по смисъла на Конвенцията за специалните мисии, приета от ОС на ООН на 8 декември 1969 г. [OMISSIS]

38. (3) Откриването, определянето на вида и закриването на задграничните представителства се извършва от Министерския съвет по предложение на министъра на външните работи.

Структура и състав

39. **Чл. 22.** (1) Задграничното представителство се състои от ръководител, дипломатически служители, административно-технически служители и обслужващ персонал по смисъла на Виенската конвенция за дипломатическите отношения, съставена във Виена на 18 април 1961 г. [OMISSIS], Виенската конвенция за консулските отношения, съставена във Виена на 24 април 1963 г. [OMISSIS], и Конвенцията за специалните мисии.

40. (2) В задграничното представителство могат да се създават служби в зависимост от неговия вид, функции и състав.

4. ФАКТИТЕ ПО СПОРА:

41. Доколкото производството се води за проверка на международната компетентност на съда, а същата се обуславя от твърденията на страните, тук се излагат твърденията в исковата молба и отговорите.

42. На 30.04.2019 г. ищцата ZN - българска гражданка, е предявила при условията на субективно съединяване на искове две претенции - срещу Генералното консулство на Република България в гр. Валенсия, Испания.
43. Ищцата поддържа, че е сключила в периода от 02.01.2013 г. до 29.06.2017 г. с Генералното [ориг. 5] консулство на Република България във Валенсия договори за предоставяне на услуги с личен труд във връзка с приемане на документи по преписки, образувани в консулството от български граждани и администрирането им. Ищцата поддържа, че съгласно Закона за дипломатическата служба задграничните представителства на Република България не могат да наемат лица за извършване на услуги или изпълнение на дейности, ако тези договори не са трудови. Изложени са аргументи, че договорите отговаряли на изискванията за съдържание на трудовия договор по българското право.
44. В исковата молба и уточняващи молби към нея от 12.06.2019 г. и 25.07.2019 г. освен това се твърди, че за посочения период от 4 години (2013 г. - 2016 г. включително) ищцата не е получила обезщетение за неползван годишен платен отпуск, макар че отношението ѝ следвало да се уреди като трудово, а всеки работник или служител по такъв договор има право на отпуск, съответно - на обезщетение за неползването му при напускане.
45. Във връзка с изложените твърдения ищцата иска да бъде признато правоотношението ѝ с Генералното консулство в гр. Валенсия, Испания за трудово и консулството да бъде осъдено да ѝ плати сумата от 3 000 евро - обезщетение за неползван годишен отпуск за посочения по-горе период от 4 години.
46. В представените като приложение към исковата молба договори, сключени между ищцата и генералното консулство, изрично е предвидено, че за неуредени в същите въпроси се прилага българското законодателство.
47. В отговора на исковата молба ответникът е направил възражение, че делото не следва да се разглежда от българския съд, а от съда по местоработата на ищцата - т.е. съдилищата на Кралство Испания.

5. ВРЪЗКА С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НЕОБХОДИМОСТ ОТ ТЪЛКУВАНЕ:

48. Пред съда е повдигнат спор, който според българското право се квалифицира като индивидуален трудов спор. Българското законодателство изрично предвижда, че при договори, сключени между български работодател в чужбина и работник - български гражданин, същите се разглеждат от българските съдилища (чл. 362 КТ).
49. В областта на определянето на международната компетентност по граждански дела, включително и по такива за трудови спорове Европейският

съюз е приел Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела („Регламентът“, „Регламент „Брюксел 1а“). Съгласно чл. 1 от Регламента той се прилага в производството по всички граждански и търговски дела, образувани пред съдилищата в държавите от Съюза, освен изрично изброените в разпоредбата на чл. 1, пар. 2. Регламент „Брюксел 1а“ не **[ориг. 6]** предвижда изключения за спорове с участие на дипломатически или консулски представители. Съгласно чл. 5, пар. 1 от Регламента по дела срещу лица с местоживееене в рамките на Съюза искиове могат да се предявяват само в държавата по местоживееене на тези лица или при спазване на специалните правила за компетентност, уредени в Регламента.

50. Същевременно в третото съображение от преамбюла на Регламент „Брюксел 1а“ е посочено, че същият се приема, за да може Съюзът да „приеме мерки в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси с трансгранични последици“. В настоящия случай такива трансгранични последици не се установяват - напротив, спорът се развива между български работник и български работодател и отношението се намира в тясна връзка с България, като ищцата очевидно желае искът ѝ да се разгледа от българския съд. Същевременно ответникът представлява поделение на български държавен орган, което е разположено на територията на друга държава в Съюза, но дейността му е изцяло свързана с обслужване на гражданите на Република България.
51. С оглед на изложеното настоящият съд изразява съмнение, че се намира в ситуация на спор „с трансгранични последици“ и намира, че регламентът следва да се тълкува в смисъл, че не се прилага за спорове между граждани на една държава и консулските ѝ представителства в чужбина, макар и да не е предвидено изрично такова изключение. Във връзка с това възниква необходимост от тълкуване на нормите на Регламента, като настоящият съд намира за уместно да зададе следния

6. ВЪПРОС:

52. Следва ли чл. 5, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. във връзка със съображение трето от преамбюла на същия да се тълкува в смисъл, че Регламентът се прилага при определяне на международната компетентност на съда на държава-членка по спор между работник от тази държава и консулска служба на същата държава на територията на друга-държава членка, или същите разпоредби следва да се тълкуват в смисъл, че такъв спор следва да се реши според националните правила за компетентност на държавата на общата националност на страните?
53. **[OMISSIS]** Софийският районен съд **[OMISSIS]** на основание чл. 267, пар. 1 ДФЕС,

О П Р Е Д Е Л И:

54. **СПИРА** производството [OMISSIS].
55. **ОТПРАВЯ** до Съда на Европейския съюз следния въпрос относно тълкуването на правото на Съюза:
56. „Следва ли чл. 5, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. във връзка със съображение трето от преамбюла на същия да се тълкува в смисъл, че Регламентът се прилага при определяне на международната компетентност на съда на държава-членка [ориг. 7] по спор между работник от тази държава и консулска служба на същата държава на територията на друга държава членка, или същите разпоредби следва да се тълкуват в смисъл, че такъв спор следва да се реши според националните правила за компетентност на държавата на общата националност на страните?“

[OMISSIS]